

Előzetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy óra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simouffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámitás mel-
lett vétetnek fel.

Kossuth-heccz s még egyéb.

Budapest, november 12.

—á— Kossuth Ferencz végre — a mint különben föltételeztük — csakugyan belátta, hogy ferde, sőt kinos helyzetbe keveredhetik, ha idehaza, ahol ő a mig olasz honpolgár volt, — egyelőre csak vendég, tovább folytatja a politikai agitációt anélkül, hogy ne honosíttatná magát. Szép dolog, hogy belátta ama tévedés mellett, a melyet — úgy látszik — a megboldogult atyjának nevéből sugárzó fény s az őt pártérdekből emelő ravasz barátai szuggeráltak neki. A jobbik esztét vette elő. Ez helyes. Jobb későn, mint soha.

Az ő dolga, hogy ha megfontolatlanul kezdett izgatási vállalatával lejárja magát a magyar nemzet irányadó értelmisége előtt. A nemzet intelligens zöme nagyon is belátja, hogy most, az egyházpolitikai harcok után, a kezdődő reakzionárius felekezeti izgatások mindinkább való felburjánzásakor, s a nemzetiségeknek a magyar állameszme, a magyar fensőbbiség elleni Európára szóló ádáz s valamennyi ellenségeinket ellenünk tette indító izgatása idjén a magyar nemzetnek nincs előbb való érdeke, mint hogy megőrizze érintetlenül a dinasztiaival való szolidaritását s elutasítson magától mindent, a mi a király iránti hűségét s az 1867-ki kötés megtartása iránti becsületes szándékát kétes világitásban megbizhatlanak tüntetné fel. Kossuth Ferencz agi-

tálhat a mennyit tetszik, önmagáról formát nagy véleménye legfőllebb lesüllyesztik a jelentőség azon nivójára, a melyen az őt körülvevő s nevének varázsára spekuláló politikai stréberek állanak.

De ha Kossuth Ferencz elharmarkodása és a magyar nemzet akut szükségleteivel szemben tanusított járatlansága enyhébb megítélésre talál jóhiszeműségről tanuskodó utóbbi nyilatkozatai folytán, annál keményebb ítéletre méltók s annál nagyobb megütközést keltenek az ő körutjának s viselkedésének indítói, mozgatói, mert ezek önző pártérdekből végzetes bonyodalmakat akarnak előidézni.

Egyenesen az Eötvös-klikket, a „negyvennyolczas függetlenségi“ pártból kivált, s a „negyvennyolczas“ jelzöt elvetett függetlenségi frakciót vádoljuk, illetőleg annak vezérférfiit. Ezek már új elnevezéseikkel is elárulták királyhűségük kérdésességét vagy legalább a legnagyobb bizalmatlanságot fölkelhető föltételes voltát. Egy szélsőbali Rákóczy-utódnak akarja megtenni Kossuthot, a másik Hunyady János kormányzót hozza emlékezetbe s Hunyady Mátyás koronáját ragyogtatja feléje. Egyszerűen a fanatizmus horribilitásai lehetnek ezek, de attól tartunk, hogy bizonyos kitűzött felforgatási cél érdekében a naiv néptömegek elcsábítására, félrevezetésére, fanatizálására vannak számítva. Ere mutat a tény, hogy Kossuth Ferencz már Olaszországból megbizta Eötvös, hogy tegye meg honosítása érdekében a lépéseket. A politikus hir-

hedt fiskális ezt nem tette, nyilván dacolásra akarta Kossuthot rábírnai az ország törvényeivel s a korona iránt tartozó tisztelettel szemben, s most, hogy annak lehetetlenségét Kossuth maga is beátja, most meg amellet bizonyoz, hogy Kossuthnak nem kell letenni a honpolgári hűségesküit! Ezek felforgatási célokat üznek, hogy maguk felszínre maradhassanak!

Szerencsére a kormány nem vezette el hidegvérét s nem tette meg nekik azt a szivességet, hogy valami megtorlással tisztelje meg tréfás akciójukat. Megtorolja azt majd a közvélemény maga, midőn őket kicsinyléssel fogja suítani. Még az ideális don Kihótéskedés is nevetséges — hát a hangot adó Falstaff-sereg nem kacagni való?

— Belföldi hírek. (Az egyházpolitikai törvényjavaslato k.) A pápai udvari tanácsos, a kabineti irodafőnöke, tegnap referálta ő felségének a szentesítés alá főtérjesztett három egyházpolitikai törvényjavaslatot. Az egyházpolitikai javaslatokat bécsi hírszerint a király — mint arról Wekerle miniszterelnök legutóbbi ottléte alkalmával személyesen meggyőződött — még a hét folyamán szentesíti. — (A szász püspök beigtatása.) Dr. Müller Frigyes ev. hitv. püspököt Nagy-Szebenben vasárnap iktatta be az egybegyűlt országos egyházi gyűlés hivatalába. — (Kossuth Ferencz utja) Kossuth F. tegnap Hódmezővásárhelyre érkezett, s fogadtatás után a tiszteletére tartott rendkívüli városi közgyűlés hosszantartó eljenzés között jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Kossuth Ferencznek azért, hogy a várost látogatásával megtisztelte. — A

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

November 11.

Éltemnek czélja Te leszel, Igazság,
S ti rég tiport, Ti szent emberjogok,
Hogy porladozó fejfámról olvashassák
Ha már magam rég sirba' porladok :

„Testét kicsinyke sir homálya zárja,
De lelke lángja égi fény vala
S szövétnekül a lét sötét u ára
Reményt, erőt sugárzott általa.

Reményem Isten csak mostan ne vedd el
S gyujtsd égi kézzel a szövétneket,
S jelöld ki utam intező kezéddel
S a Golgothára is kedvvel megyek.

Csak ezt a sziklát, mely most áll előttem,
A mit sem elkerülni nem lehet.
Sem át szakítani, ily parány erővel,
Csak ezt görditse el vezér kezéd!

Oh, mert, ha én tehetlen vért is ontok
S bár szertezuzom rajta agyvelöm,
Ezer reményem, vágyam sirba omlott
S ifju halálom oly hiába lön!

F—r G—a.

A vámfelügyelő.

— Irta: Alphonse Daudet. —

Az alkalmatosság, a melyen szomorú utamat a Lavezzi-szigetek felé megtettem, az „Emilia“ volt, egy régi vámhajó Portovecchióból melynek félfödélzetén a szél, a hullámok és az eső ellen való védelmül rozoga sátor szolgált, alig elegendő egy asztal és két pad számára. Ma'rozaink rossz időjárásnál nem sokkal különben néztek ki. Izzadt orczák, nedves ruhák, mint a száritóban fölaggatott ruhadarabok, gőzölögtek; a legzordabb téli hidegben a szerencsétlenek egész napokon, éjszakákon át összekuporodtak a nedves padokon és csatakos ruhákban majd megvette őket a hideg, mert a fedélzetem nem volt szabad tüzet gyújtani, partra meg csak ritkán szállottak. És még sem panaszkodott volna egyikük sem. A legförtelmesebb idően egyformán jókedvű volt a szánaadó vámhivatalbeli matrónéség.

Majdnem mindegyik feleséges ember volt már, némelyiknek gyerekei is voltak és mégis hónapokon keresztül távol kalandoztak családjaikól e körül a vezedelmes partvidék körül. Tüpláékul alig kaptak egyebet penészes kenyérnél és fokhagymánál, soba egy pohárka tor vagy hus, mert hisz a bor is, hű-diaga és sohasem keresnek meg többet ötszáz franknál évente! Ötszáz frank egy évre! Elképzehető, milyen kunyhóban laknak odahaza családjaik s mily porén futkosnak gyerekeik.

És mindamellet ezek az emberek egész megelégedetteknek látszanak. A kormány mellet nagy esővízzel telt kád állt, amelylyel a legénység szomját oltotta és a jól eső „oh“, mely minden korty után fölhangzott a szegény ördögök ajkáról, még maig is fülemben cseng. A jólesés e kifejezése oly nevetséges, de a mellet oly megindító is volt.

A legmegelégedettebb közülök egy bonifációi fiatal szálas legény volt, akit társai Palombonak hívtak. Lett legyen akár szép idő, akár a legförtelmesebb vihar, egyaránt jókedve volt, füttyölt, dalolt. S mig a többiek görnyedtek a hullámoktól hanyatott hajó egyensúlyának helyreállítása munkájában, nyugodtan csendült Palombo hangja:

Nem, jó uram ne tessék,
Tulságos nagy tisztesség,
Lizett okos, ke-edves is,
Ha pártában marad is,

Füttyölhetett a déli szél, meg-megrecsgetve az árboczokat, dobálhatták a hullámok a hajót: a vámfelügyelő nótája egyforma vigan csendült bele a vihar oömbölésébe, a hullámok zajába. A borzasztó hangversenyből ki-kihallatszott a dal refrénje:

Lizett okos, ke-edves is,
Ha pártában marad is.

Egy napon azonban nem hallottam a hangját, bár vihar volt és az eső hatalmasan zuhogott a fedélzetem. Annaira feltűnt a dolog, hogy kidugva fejem a sátorból, kérdezősködtem: — Nos, Palombo, hol marad a nóta?

Kossuth-terti naggyűlés után a Kossuth Ferencz néli megjelent küldöttségek fogadtatása került sorra. Különösen felemlítésre méltó az alföldi szociálisták küldöttsége, kiknek szónoka, Kenéz Pál lefestette az alföldi munkások sanyaru helyzetét. Kossuth Ferencz kijelentette, hogy ha ő majd a törvényhozásban helyt fog foglalni, egész iparkodással fog arra főrekedni, hogy a komoly bajokon segitssék. De óva figyelmezteti a magyar munkásokat, hogy ne csatlakozzanak semmiféle internacionális mozgalomhoz, ne akarjanak e téren világpolgárok lenni, hanem iparkodjanak hazai viszonyaink keretében keresni irt bajaikra.

— Külföldi hírek. (A kínai-japán háború) Tientsinből érkezett jelentés szerint a császári udvar Sin-Yan-Tu-ba (Kiang-Chu tartományba) készült utazni. Oyama japán tábornok hivatalos táviratai jelentik, hogy az első dandár a hó 6-án Kin-Chowot és 7-ikén Tatidu-Waut bevette. A kínaiak rövid ellentállás után fladták a helyeket és visszavonultak Port-Arthur feé. November hó 6-án több kínai csapatparancsnok eltávozott Port-Arthurból, a mi arra mutat, hogy a hely átadására készülnek.

Felhívás

a Budapesten rendezendő 1896-iki ezredéves országos kiállítás érdekében.

Magyarország ezredéves fennállásának fordulója alkalmából Budapesten rendezendő nemzeti kiállítás érdekében fordulunk a n. é. közönséghez, főleg a gyárosokhoz és iparos osztályhoz, kérvén mindazon testületek, szakkörök és társulatok támogatását is, melyek hivatalosan e kiállítás es méjét népszerűsíteni, az aziránt való érdeklődést, valamint az abban való részvételt közvetelt vagy közvetlen hozzájárulásukkal felköltetni, ébrentartani s egyáltalában e kiállítás sikerét biztosítani.

Eltekintve azon fontos, életbevágó közgazdasági es kulturális céloktól, melyek a kiállítás rendezése által életretni szándékoznak, e kiállítás próbaköve lesz azon haladásnak es fejlődésnek, melyet Magyarország az elmúlt ezer év alatt tanusítani es elérni képes volt.

Ezen nemzeti kiállítás sikerének biztosítására ennél fogva minden honpolgárnak közreműködni hazafias kötelessége, minthogy különben a közönség tényleges támogatása nélkül a kiállítás érdekében kifejtett ügyvezetelmünk pusztán csak kísérlet marad, s a nemzeti részvétel-lenség s így hézagosság következtében a kiállítás következtében a kiállítás nem fog azou színvonalra emelkedni, melyre a nálunknál kisebb államokban kedvezőtlenebb ipari es gazdasági viszonyok közt rendezett kiállítások emelkedtek.

A magyar társadalom minden arra hivatott tényezőjének kötelessége tehát tőle telhető igyekezettel, a kitűzött cél minél sikeresebb elérhetése tekintetéből odahatni, hogy az 1896-évi Budapesten rendezendő milleniumi kiállítás a közvárákoszának s így a nemzet méltóságának megfelelő, fényes eredményű es sikerű legyen.

A debreczeni kerületi kiállítási bizottság működését még a múlt évben megkezdvén, iródját a debreczeni kereskedelmi es ipar kamara helyiségében nyitotta meg, hol a kiállításra vonatkozólag hozzá intézendő kérdésekre szives készséggel szolgál felvilágosítással s a szükséges bejelentő ivatek kívánatra bárkinek díj nélkül megküldi.

Tájékoztatóul ez alkalommal is tudatja a debreczeni kerületi kiállítási bizottság, miszerint hatásköre kiterjed Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Maramaros, Bereg, Ugocsa es Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyékre valamint a közben es sz. kir. városokra, mely törvényhatóságok területén helyi kiállítási bizottságok alakítottak, Hajdumegyes es Debreczen sz. kir. város kivételével, melynek kiállítási ügyeit a debreczeni kerületi bizottság közvetlenül fogja vezetni.

Ezen helyi bizottságok következők:

I. Beregszászi helyi bizottság. Hatásköre kiterjed Beregmegye területére. Elnöke a főispán, alelnöke az alispán továbbá a Gr. Schönborn-féle munkási es szentmiklósi uradalmak főgazdátója es Beregszász város polgármestere.

II. Nagyszőlősi helyi bizottság. Hatásköre kiterjed Ugocsamegye területére. Elnöke a főispán, alelnöke az alispán.

III. Maramrosszigeti helyi bizottság. Hatásköre kiterjed Maramrosmegye egész területére. Elnöke a főispán, alelnöke az alispán, továbbá Sziget város polgármestere es Szőlőssy Antal kir. tanácsos, m-szigeti lakos.

IV. Szatmár-németi helyi bizottság. Hatásköre kiterjed Szatmár szab. kir. városra es Szatmár vármegyének csengeri, fehérgyarmati, szatmári, mátészalkai es erdői

járására. Elnöke Szatmármegye főispánja, alelnöke Szatmár város polgármestere.

V. N. Bányai helyi bizottság. Hatásköre kiterjed N. Bánya es Felsőbánya városokra; Szatmár vármegyének szinérvárallyai, nagybányai es n.-somkúti járására. Elnöke Nagy-Bánya város polgármestere, alelnöke Felső-Bánya város polgármestere.

VI. Nagy-Károlyi helyi bizottság. Hatásköre kiterjed N. Károly városra es Szatmár vármegyének n.-károlyi járására. Elnöke Szatmármegye főispánja; alelnökei Szatmármegye alispánja es Nagy-Károly város polgármestere.

VII. Nyíregyháza helyi bizottság. Hatásköre kiterjed Szabolcsmegye területére. Elnöke a főispán, alelnökei az alispán es Nyíregyháza város polgármestere.

VIII. Szolnoki helyi bizottság. Hatásköre kiterjed Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye egész területére. Elnöke a főispán, alelnöke az alispán es Szolnok város polgármestere.

A kiállítási bizottságoknak magánfelek közti levelezése teljesen portómentes, a mi a magánfelek közti éüüközést mindenesetre megkönnyíti; az egyes testületeknek es személyeknek a kiállítási bizottsághoz intézett levelei azonban a küldő minőségének megjelölésével es a „hivatalos felszólítás folytán portómentes” felirással látandók el.

Ezen helyi bizottságok a kiállítási bejelentő ivatek szükséges mennyiségével már ellátva lévén, azok készséggel fogják megküldeni a bejelentő ivatek mindazoknak, kik eziránt bozzá fordulnak.

Midőn ezzel a kiállítás ügyét ismételve melegen ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe, egyzersmind felemlítjük, hogy a kiállításra vonatkozó bejelentési határidő folyó évi december 31-kén lejár, s később érkező bejelentések csak különös figyelmet érdemlő körülmények között fogadtatnak el.

Debreczen, 1894. november 10.

A kerületi kiállítási bizottság nevében:

Gr. Dégenfeld József, **Dr. Király Ferencz,**
Hajdum. es Debreczen város kamarai titkár, mint főispánja, mint elnök. zottsági előadó.

Irodalom — Művészet.

Gyulai Pál ünnepeltetése.

Budapest, nov. 13.

A modern philologiai Seminarium tanárai hallgatóikkal együtt szombaton este kedélyes

Palombo nem felett. Mozdulatlan, kinyújtózkodva teküdt a kormánykerék mellett. A mint közelebb mentem hozzá láttam, hogy fogai vaczognak es egész testét a hideg rázza.

— Punturája van, monták a társai szomorú ábrázattal.

A mit ők punturának neveznek, az mellbártya- vagy tüdőgyulladás. Sohsem láttam szomorúbb es megbatöbb valamit, mint a tovasuh-nó hajót olomszürke felhőkkel borított beláthatatlan égboitozat alatt es ezt a szegény lázbeteget, kancsuk köpenyében, mely az esőben ugy fénylett, mint a tengeri kutya bőre. A hideg, a szél es a hajó ringása csak fokozták betegségét. Felrebeszéltem s mi sűrűn raktuk rá a borogatásokat.

Este felé roppant erőfeszítések árán egy elhagyott, csöndes kis kikötőbe eveztünk, a hol alig adott más életjelt magáról, mint egynehány a légben kóválygó ragadozó madár. Körülkörülpokár szikák meredtek a parton, körülfogva sűrű árthatlan cserjéstől. Egészen alant majdnem a vízbe bent; f-hér kis házikó állt: a vámház. Eoben a félelmes egyhanguságban ez a számozott hivatalos épület bizonyos titokzatos jellegűnek tünt fel. Ide vitték a szegény Palombot — szomorú kórház a beteg számára!

A vámfelügyelő nejjével es gyermekeivel éppen asztalnál ült. Mindnyájuknak sápadt, sárga arca volt es lázasan fénylő szemük. A fiatal asszonyt, aki csecsemőt ringatott a karján a hideg rázza, mialatt velünk szóba ereszkedett.

— S-örnyű egy hely, szólt csöndesen a

felügyelő, minden második évben más vált föl bennünket, mert a láz egymásután pusztít.

Most első sorban is a körül forgott a kérdés, honnan lehetne orvost előteremteni. A legközelebbi azonban Sar-ébenan lakott csak, az pedig legalább is nyolcz métföldnyi út. Mihez fogjunk? Matrózaink holt fáradtak voltak, a gyerekek közül, a kit küldeni lehetett volna, hosszalta az utat. Az asszony kiszólt ekkor az ab akon:

— Cecco, Cecco!

Nyomban belépett egy erős, csontos leányke, bórsapka a fején, nyers bőr a testén, valódi mintaképe a banditának. Már a partraszállásnál föltűnt nékem, amint puskával a vállán, vörös cseréppipával a szájában a ház előtt üldögélt. Amint meglátott bennünket megszökött s egész mostig nem is mutatkozott.

— Ez az én bátyám, szólt a vámfelügyelő neje, amint Cecco kissé kipirulva a szobába lépett. Ő nem fél semmiféle veszedelemtől, sem attól, hogy az éjszakában eltévedne.

Halkan beszélgetett vele, közben rá-rámutatva a betegre. A fiu fejével helyeslőleg bólogatott, aztán anélkül, hogy csak egy szót szólt volna is, vállára vette puskáját, fölkapaszkodott a sziklás uton s néhány percz múlva eltűnt az éj sötétében.

Közben a gyerekek, akik ugy látszott, nem a legszívesebben látják atyjukat itthon, elköltötték a vacsorájukat. Milyen jól esett volna a szegény fégeknek egy kis bor, de itt is csak víz volt az asztalra téve. Őh a nyomor! Az asszony eltávozott velük, hogy

letektesse őket, a férj meggyújtotta lámpáját, hogy körüljárja a partot, mi pedig helvet foglaltunk a tüzhelynél, betegünk mellett, aki nyugodtan feködt a löcán, mintha most is a tengeren, a hajófülkében nyugodnék. Hogy punturáját kissé enyhítsük, tányérokat es téglákat melegítettünk es medére, meg lábához raktuk. Amint hozzá léptem, megismert a szerencsétlen es bálaadó tekintettel odanyújtotta törő kezét, hevesen megszorítva az enyémet.

Szomorú virrasztás! Ott künn a vihar egyre ordított a sziklához verődő hullámok csapkodtak, mint csaták tüzeben a kardok. Időről-időre hatalmas szélroham jött a tenger felől s megreszkettette házikónkat. A tüzhely zsaratnoka föl-föllobbant, megvilágítva a matrózok sötét, sápadt ábrázatát, a kik némán, a mint az a végtelenhez szokott ember szokása már, merőn bámultak bele a levegőbe.

Palombo kebléből olykor-olykor mély sóhaj tört elő. Mindnyájan f-leje fordultak ilyenkor, elgondolva tarsuk szánandó sorsát, a ki most tavol övétől messze szeretteitől a halállal vívódik. Olykor-olykor egyikük méyen sóhajtott, a maga állapotát meggondolván. Semmi panasz, semmi keserűség, egy sóhaj — semmi más.

Mégis — mégis... mintha csalódnám. A mint egyikök előtt elmentem, hogy egy fahasábót bozzak a tüzre, keserű hangon szólt meg:

— Lássá uram, olykor-olykor nagyon nehéz a mi sorsunk...

bankettre gyűltek össze. Gyulai Pál, Beöthy Zsolt, Pastiner Gyula, Henrik Gusztáv, Szinnyey József és Beck Ázost.

Titokban Gyulai Pál immár 52 éves írói jubileumát, magának a jubiléumnak tudta nélkül, volt czélja a megjelenteknek megülni. — Bajos lett volna a tisztos őszhaju, ifju kedélyű költőnek nyíltan kifejezni, hogy őt akarják ma kizárólag ünnepegni, mert a jubileumnak, ha van határozott ellensége, ő maga a legszigorubb elítélője.

Ily körülmények közt egyik hallgatója, Császár Elemér egy allegóriában méltatta a jubiléumnak írói érdemeit, ki mint a gazdag termésű fa, bő gyümölcszeivel, gazdag ismereteivel válogatás nélkül táplálja az ifju nemzedéket. Jól eső árnyékában ennek a terebélyes fának szívesen pihen meg agg, ifju egyaránt. Szónok tudja, hogy mindnyájunk érzelmét tolmácsolja, ha azt az óhaját fejezte ki, hogy ez a terebélyes fa még számos évekig teremjen hallgatói, barátai, tisztelői számára.

Majd Róna Béla ismert fiatal poétánk egy rögtönzött versben adott kifejezést az agg költő iránt érzett érzelmeinek. A szigorú, szökimondó, igazságos kritikust méltatta az ünnepeltben.

„Egész élte küzdelem volt
Az igazságot, jóért
S bár a világ, haragszik is
Az őszinte szóért,
Semmi gondja, odamondja
Nem törődik véle,
Hogyha vág is, hogy ha fáj is
Szavainak éle.

Ezt tanuljuk meg mi tőle
És kedvébe járunk,
Többet ér ez, akármilyen
Fénynyel jubilálunk.
Tanítványi öök megyék át
Tőle azt a zászlót,
Melyen írva felszázadig
Tiszta igazság volt.“

Harmadiknak Barcza József állott föl s Gyulaira, mint az ifjuság valódi atyjára, szíves jóakarójára emelte poharát. Hatásos szavakban méltatta Gyulainak e nemes vonzalmát az ifjuság iránt, tőszóját eme szavakkal végezte: „végül kérem az örökkévalót, hogy a mi szeretett atyánkat, a mi szeretett tanárunkat, az aranyos kedélyű, ifju szívű ősz haju öreget, ki legutóbbi költeményében is a „vidám kedélyt és ifjuságot, minden kincsek közt legtöbbször becsüli soká, nagyon soká éltesse.“

Szót emelt még Kovács Emil a hallgatók közül az ünnepelt érdemeit szép szavakban ismertetve.

A jó kívánatokra meghatottan válaszolt az ősz költő s mindazt a sok jó kívánatot, mit ő reá kértek, tanítványaira fordítja vissza. Beöthy Zsolt, Heinrich Gusztáv s a többi megjelent tanárok szellemes szavakban az ifjuságra üritették poharaikat.

A kedélyes összejövetelnek az éjféli óra vetett véget.

Négyszemközt

(Elbeszélések, írta Bársony István, Budapest, 1894. Singer és Wolfner kiadása. Ára 1 frt 50 kr.)

(K. Gy.) Valami olyan csodálatos az, hogy mikor odakünn a gömbkőzetről lebulott az első sága levél és a napilapok makamekat zengenek a hüvös, nedves őszről, megjelenik az első könyv, az első „karácsonyi könyv“ a piacon.

A nagy közönség és a kiadók valósággal szerelmesek a karácsonyba. Karácsony előtt egy pár hónappal a kiadók előzékeny keresik fel egyik másik skriblert.

— Nem volna egy néhány novella készletben, kedves uram? Jön a karácsony és talán nem érdektelen ez önre nézve sem!

Az alku meg lesz kötve és néhány hét múlva egy csendes estén Herczeg Ferencz vagy Szomaházy István az első iv kefe-lenyomatát veszi korrektúra alá.

A könyvkiadók irigy szemekkel néznek egymásra. Az Athenaeum fájdalommal susogja a Singer és Wolfner cégnek.

— Hát elhódították már tölem Bársony Istvánt is?

Csakugyan a Singer és Wolfner cég ez évben ugyancsak kitett magáért, — már eddig is számtalan kötet került ki a cég fényes Andrassy-uti üzletéből az októberi és novemberi piacra. És mennyi van még hátra! — A mi redakciónkban is vágyó szívvel várja egy fiatal, érdekes kollega a Singer és Wolfner cég express-telegramját: „kötet kész, példányokat expediáltuk!“

Néhány nap előtt meg Bársony Istvánt keresték fel hasonló szóval a telefonon át. Este pedig a cég kocsija hatalmas csomagokban bordta szét a postahivatalokba a Bársony István könyvét. És huszonnegy óra múltán mikor a déli korzón a szép mosolygó asszonyok el-
lebbenek a könyves boltok előtt, érdeklődve állnak meg a kirakat mellett, honnan a Bársony István könyve mosolyog a járókelőkre.

Olyan egyszerű, napfényes történetek ezek! Mese alig van egyikben, másikban; csupa hangulat, csupa szív az egész könyv. A szerelem szava csendül meg mindenikben. Az örök misztériumról e prózában írott dalok.

Császár, mondhatnám, esztengályozott stylus megkap, elragad.

Bársony eddigi műveiben, mint a természet imádója, a természet dalnoka mutatkozott be. Forró szívével lelkesedten, rendkívül hatalmas poezissal énekelt a puszták, a hegyek világából. Ugyan hol akadt szebb karácsonyi dicsmű, mint a tavalyi ilyenkor megjelent „Erődn mezőn“ című nagy könyve.

A Négyszem köztben is a természet dalnoka marad ő. Hiszen a természet és a szerelem fogalma olyan nagyon közelesek. Egyik folyik a másikból, egyik ered a másikból. Történeteiben két személy fordul elő mindig, csak kettő. Egy nő, egy férfi: az emberpár.

Észrevenni azokban valami nagy új vonást e kötetben, mi Bársonyot ez ideig kevésbé jellemezte. Catulle Mendéshez kezd huzódni. E kötetben ugyan még csak homályosan található fel e vonás, félő azonban, hogy mindinkább tért fog hódítani a Bársony lelkületében; itt-ott a sorok között, mintha a pajkos kobold Satanelló bujkálna csörgő sapkájában. Ha ugyan figyelemre méltatja a jeles író a mi szerény sorainkat, melegen ajánljuk fizetelmébe, hogy igyekezzék távolmaradni abból a rózsaszínű operettebirodalomból, mely sokat jövedelmez ugyan, de a nagy közönség igaz szeretetét sohasem teremti meg.

Bársony Istvánt megszerette már a magyar közönség, élvezettel olvassa és több mint bizonyos, hogy jelen kötetével meg jobban megszállítja azt a rokonszenvet, melylyel az ő működését a közönség az első pillanattól kezdve kísérte, de hiszen a népszerűség olyan nagyon tűnő portéka! A karácsony hetében, midőn a karácsonyi piac termékeit még egyszer sorra vesszük, visszatérünk még a kötetre.

* A kolozvári Mátyás-szobor. A Kolozsvárott felállítandó Mátyás-szobor ügyében vasárnap kötötték meg a szerződést F a d r u s z János szobrászsal. A díszes emlékművet előreláthatólag a jövő év nyarán fogják felállítani.

* A Petőfi társaság ülése. A Petőfi-társaság vasárnap délelőtt felolvasó ülést tartott, melyet Vértési Arnold nyitott meg, első sorban Prém Józsefet szólítva a felolvasó asztalhoz. Prém József értekezést olvasott föl „A legújabb Petőfi-fordító címmel. Nagy tetszést aratott Ábrányi Emil „Dal az öreg költőről“ című költeményével, melyet maga szavalt el. A még mindig zugó taps közepett lépett elő Rákosi Viktor, felolvastván egy elmés, ötletes elbeszélést. Még Bartók Lajosnak kellett volna „Örvény“ című új vígjátéka egy részét bemutatni, ez azonban a jövő ülésre maradt.

Színház.

* Negyvenötödik előadás. Tegnap este Ernest Blum és Raul Toché „Mangodiu r fele se ge“ című kacagató vígjátéka került színre, mely a tavalyi műsornak egyik

legkedveltebb bohózata volt. Ez uttal csekélyebb érdeklődés mellett, közepes számú közönség jelenlétében folyt le az előadás, bár összévé-
gően kitűnően rendezetten. Mangodint Krém er játszotta. Sikeréből a leszokhatlan lábrá-
gatás, rikácsoló hang és szerencsétlen gesztusok sokat lerontottak. — Mangodinné szerepét Bácsné játszotta. Hogy mennyi komikai erő van e szerepben, azt csak ez alkalommal vehettük észre. Valóságos női „rettentes basa“ volt s már első megjelenésével (az anyósi tekintetek és amazoni lépések) megértette velünk az alakot; nagyon jó alakítás volt. Kiss Irén a Clorinda énekesnő szerepében nem volt sikesebb mint előde, vaskos vonásokkal rajzolt. — De mért nem bízták a szerepet Margó Zelmára a ki fess és temperamentumos is tud lenni? — Pécsey Kálmán bizonyos kedvetlenséggel játszotta a festőt. Sándor Emil Berneret szintelen szerepében a kitűnő színészre valott. Rózsah egyi jól eltalálta a párisi mas impertinenciáját s a Savinien szerepéből Nádasijó fényképet produkált Bajnócz y Valéria (Rosalie) kedves kis unokahug volt s kis szerepét jól játszotta meg.

Városi és megyei ügyek.

Az építészeti s szépítészeti bizottság ülése.

A városi építészeti s szépítészeti bizottság tagjai tegnap délután 4 órakor fontos ülésre gyűltek össze a városháza nagytermében, mely ülésnek Debreczen szépítését és előhaladását illetőleg nagyon érdekes tárgyai voltak.

Az egyik igen fontos tárgya a főutca világításának kérdése volt, a másik a Kisuj-utca torkolatának rendezése.

A gyűlésen jelen voltak Körner Adolf tanácsnok, mint elnök Boczkó Sámuel főkapitány, Sthal Géza főmérnök, Győri Kálmán mérnök, világítási felügyelő, Lengyel Imre, Miskolczy Jenő, Balkányi Miklós, dr. Kemény Mór, Tóth István, Szikszay Lajos, Varga Ferencz, Tóth Béla, Rösler Richárd, Tikos Imre stb.

Elnök az ülést megnyitván Győri Kálmán, kit a tanács a piac-utczának a vasúttól a nagytemplomig való gáz-világítására vonatkozó javaslatával bizott meg, kiküldetésével beszámolt.

A tervezet szerint e vonalon a mostani gázlámpák a házfalakról eltávoztatnának s a járda szélén kandelaberek alkalmaztatnának.

Ezen kívül az utca sarkokon standart sokszorosított égőkkel láttatnának el a gázlámpák. A mostani 74 lámpa helyett e szerint 76 lámpát kapna a főtér és pedig 60 kandelabert és 16 sarok lámpát standart égővel.

A városnak pedig ez a mostanit jóval felül muló rendszeresített gázvilágítás a 4200 frt befektetésen kívül 1800 frt évi kiadásába kerülne.

Nem sok idő választ el ugyan bennünket attól, hogy a villanyvilágítás behozassék városunk egész területére, s e tárgyban, már egy kiküldött bizottság folytatja is munkáit, de miután a villanyvilágítás mellett gázvilágítás is eszközölnétek, gázvilágításunk ilyenén való rendszeresítése nem lenne hiába való munka és költség.

Hosszabb s élénk eszmecsere után a bizottság elhatározza, hogy az ügyet vélemény-adás s rendszeres terv kidolgozása végett kiadja a már éppen városunk világításának tervezetével foglalkozó s egyik közelebbi gyűlés határozatából kiküldött szak-bizottságnak, mely a mostani tervezetét (a villanyvilágításra vonatkozólag) elkészíti, e tárgyban fog javaslatot kidolgozni s azt a bizottságnak annak idején bemutatja.

Bazár Kisuj-utca elején.

A városházával szemben disztelenkedő „Varga-szin“ nevű egér és patkány tanya lebontása s helyén valamely jövedelmezőbb, a város szépítésére szolgáló épület előállítására szintén hosszas, élénk eszmecsere támasztott. A közgyűlés már több ízben kifejezte, hogy a Kisuj-utca elején lévő két keskeny háztelek értékesítését úgy pénzügyi, mint város-szépítési szempontból kívánatosnak tartja s közelebb város határidőt tűzött ki a tanácsnak, hogy ez alatt konkrét javaslatot készítsen és terjesszen elő.

Az ügy egy szűkebb körű, St a h l Géza h. főmérnök, R ö s z l e r Richard és T ó t h Béla építészekből álló küldöttség véleményes javaslatával együtt került a bizottság tegnapi ülésén tárgyalás alá. A küldöttség az utca mindkét oldalán egészen a Halzugig egy vagy kételemes, a Piacz-utca felől legalább 13 méter széles homlokzatu különálló bérház építését indítványozza, melyben tulnyomólag boltok és üzleti helyiségek lennének, az emeleten kisebb, leginkább garzon lakások is épülnének. Az előállítási költségek hozzávetőlegesen 180-200 ezer frtot tesznek.

A vita során különféle ideák merültek fel, de a többség a szűkebb körű küldöttség javaslatát fogadta el a tanács elibe való terjesztés végett. A költségek fedezésére nézve azonban, a mi már a jog- és pénzügyi bizottság hatáskörébe tartozik, véleményt nem mondott.

Szabályozási vonalak.

Általános, az egész várost felölelő szabályozási tervezetünk nem lévén, (a közel jövő feladatai közé tartozik ez is) a bizottság tegnap két részleges-utca szabályozási vonal megállapításával is foglalkozott. Az ev. ref. egyház kérelmezte, hogy az egyháztérnek a nagytemplom és püspösi lakás közötti szabályozási vonalát, tekintettel az ott tervezett nagy bérház közeledő építésére, véglegesen állapítsa meg a város. A közgyűlés már egyszer a jelenlegi vonalakat fogadta el; a szépitési bizottság pedig egy későbbi ülésében a konsistoriális ház irányának egyenes meghosszabbítását javasolta, miáltal a sarkon levő két parochiatelkéből egy háromszög alakú tér az utcához csatoltatott volna. A tegnapi gyűlés pedig az egyház óhajlásához képest akként javasolja megállapítani a szabályozási vonalát, hogy ez a piac utca főtengegyével párhuzamosan haladjon a konsistoriális ház déli-keleti sarkáig, ahol az utca iránya kissé megtörik. Ez által az egyház telkei nyernek némi csekély területet az utcából.

Özv. Molnár Györgyné a Postakert keleti, város felől eső oldalának szabályozási irányát kéri kijelölni, miután ottani földjén kerítkezni akar. A bizottság ezuttal nem javasolja a szabályozási vonal kitűzését, melyet a jövőbeli városrendezés szempontjából még most korainak tart. A kerítés felállítását azonban megengedhetőknek véleményezi, de csak azon kikötéssel, hogy köteles lesz folyamodni az utca szabályozás esetén a város kivánságára áthelyeztetni.

A Karcuköz elzárása.

A Széchenyi utcát Kádas utcával összekötő keskeny karcuköznek a kocsis forgalom elől való elzárását a bizottság helyesli, — úgy azonban, hogy az elzáró korlát felnyitható legyen.

* Hajdumegye közigazgatási bizottsága tegnap, mint már jeleztük, előbb R á s ó Gyula kir. tan. alispán utóbb gróf D e g e n f e l d József főispán elnökelete alatt ülést tartott, melyen az alispáni jelentést, mely a megyei közigazgatásban október havában előfordult nevezetesebb mozzanatokat öleli fel magába, — tudomásul vették. A bizottság a debreczeni-h. nánási vasut mentén fekvő városok és községek lakosságának azt a kérelmét, hogy a vasutnak egyik teher-vonatát vegyes vonattá alakítsa át a kereskedelemügyi miniszter, pártolólag terjeszti föl. — Az egyes szakreferensek jelentései közül dr. L o s o n c z y Álmós t. főorvos a közegészségi állapotokról a következőket jelenti:

Okt. hó közegészségi állapota szept. hónapéhoz viszonyítva, kedvezőtlenebb. Uralkodó kórok jellege lobos, hurutos; gyakori halál-okként a magasabb életkorúak tüdőlobja, s ezt követő második sorban a gyermekkor heveny gyomor bélhurutja szerepel. Heveny fertőző kórok közül növekedett a r o n c s o l ó t o r o k l o b, mely H. Böszörményben járványos színezetet öltött; ujlag fellépett a roncsló toroklob Egyeken, Kabán; megszűnt Földesen és Szováton. Halalozási százalék az összes, kezelés alatt volt esetekre vonatkozólag 29%. Szünőfélben van a hasi hágmáz. P. Ladányban; ugyanily jellegű mutatnak a vörheny és hőkhurut, mely Kabán három

esetben lépett fel, nemkülönbén végét járja a kanyaró P. Ladányban, fellépett egy esetben V. Péresen Eötvös K. Lajos kir. tanácsos utca a következőket jelenti:

A közügyesítő oktatási szaktanfolyamok sikeres végzése után a tanítók részére szükséges iskolai műhelyi felszerelések megérkeztek. Hogy pedig a népiskolai oktatás e módszerileg nagy fontosságában külön képesített tanítók kísérletével s ezzel alapvető fáradozása anyagi jutalom nélkül ne maradjon, kormányi jutalmak engedélyezése iránt fölterjesztést tett a közoktatásügyi miniszterhez. — Az 1893-4. tanévi statisztika nagy munkáját befejezte. Az iskolák fejlesztésében haladás, az iskolába járásnál hanyatlás mutatkozik. — Miután még a megyei főmérnök és a kir. pénzügyigazgató jelentéseit tudomásul vette a bizottság, az ülés véget ért.

* Az utadó szedése. A nagyközönséget közvetlenül érdeklő ujtás lépett mai napon életbe. Mától fogva ugyanis az utadókat nem az adópénztárnál, hanem a kistanácssteremben szedik, ahol a kivételt is eszközlik. Az utadók beszédésével ideiglenesen további intézkedésig, Kiss Lajos szmsztiszv. tan., mint pénztárnok megbizva. A befizetések ellenjegyzését az utadó kivétők egyike végezi. Ismételjük, hogy az az intézkedés, mely már is nagy könnyebbségével jár a közönségnek, ideiglenes és átmeneti.

* Villamos világítás a közbágyóhídon. A közbágyóhid villamos lámpái tegnap este gyultak ki először. A próba jól sikerült, s elismeréssel nyilatkoztak arról a tanács kiküldöttei: Bocskó Sámuel, Körner Adolt, Vecsey Imre és Stahl Géza.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreceni állami időjelző állomás jelentése, 1894. november hó 13-án reggeli 7 órakor. Hőmérséklet — 8.5 C. fok. Légnymomás 762.5 millim. Szélirány Déli. — Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 0.7 millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet — 11 fok. Legalacsonyabb hőm. 4. fok.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óraig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

November 14. d. u. 4 órakor a Kossuth-szobor bizottság teljes ülése a ker. ifj. önképzőjében.

November 17-én a Csokonai-kör felolvasó ünnepélye, a költő születésnapjának évfordulóján

— Kossuth Ferencz fogadtatása. Félreértések kikerülése végett e helyen kijelentjük, hogy a debreczeni szabadelvű párt — a mi különben már tegnapi közleményünkben is kiviláglik — mint ilyen nem vesz részt a fogadtatásban, miután Kossuth Ferencz látogatása, összekötve Thalys Kálmán beszámoló beszédével, a függetlenségi párt ünnepe s így — tiszteletben tartva bár az ellenzeteket, — a szabadelvű párt, elveivel ellenkező elvek ünneplésének keretében nem szolgálhat. — A függetlenségi és 48-as párt különben serényen folytatja az előkészületeket. A „Debreczen” szerkesztőségében naponta ülésezik a párt által alakított fogadó bizottság. Takács Ferencz, Gálliné Kaffka Teréz és Varga Károlyné urnők pedig, a kik Kossuth Lajos ravatalára ezüst koszorúvittek, ismét koszorura gyűjtének a helybeli nők között, hogy nov. 18-án megkoszorúzhassák a houvéd sírokat. A bevonuláshoz számos fogatot felajánlottak már a bizottságnak, úgy helyből mint vidékről; különösen pedig Ujfehértó föld-birtokos urai bocsátanak szép fogatokat a bizottság rendelkezésére. — A bandériumot ve-

zetni fogja Zilahi Sebess György, jelen lesznek a képviselők közül Papp Elek, Tóth János, Kovács József s többen a szabolecsi és szatmári képviselők közül.

— Ö. T. A debreczeni önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága tisztelettel meghívja az alapító, pártoló és működő tagokat a folyó évi december hó 2-án vasárnap délután 2 órára a tűzoltó laktanyán tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur által megerősített új alapszabályok kihirdetése — ennek azonnali életbe léptetése — régi alapszabályzat hatályon kívüli helyezése. 2. Felebezési ügyek elintézése. 3. Tiszteletbeli tagok választása. 4. Indítványok feletti határozat. 5. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő tag megválasztása. Hogy a közgyűlés határozatképes legyen, a működő tagok jelenléte szükséges, tisztelettel felhívjuk az érdeklődőket a minél tömegesebb megjelenségre. Debreczen, 1894. november 9. A parancsnokság nevében: Szikszay Gyula főparancsnok.

— Kerületi börtön építése. Városunk már a közel jövőben az igazságügyi palotákön, vasuti gépjavitó műhelyen, új pályaudvaron kívül más nagy szabású állami intézménnyel is gyarapszik. Ez lesz a kerületi börtön, a szegdi mintájára, ötszáz, hosszabb időre elítélt rab befogadására építve. Az igazságügyi miniszter már a törvénytészki palota építésének tárgyalásakor biztosan megígérte, a város pedig föltétlenül kötötte ki annak létesítést, melyhez ingyen területet ajánlott fel. Ez ügyben László Zsigmond miniszteri tanácsos néhány nap múlva városunkba érkezik.

— Tombola estély. Az idén december 15-én fog megtartatni a Fröbel gyermekkert tombola estélye, természetesen tánczcsal egybekötve. A Margit-fürdő díszterme e célra már biztosítva is van s megindultak a többi lépések is, melyekből következtetni nem nehéz megjósolnunk, hogy siker tekintetében a Fröbel-tombola nem fog mögötte állani a múlt éviéknél.

— A debreczeni Kossuth-szobor bizottság e hó 14-ik napján d. u. 4 órakor a keresk. ifjak önképző körében teljes ülést tart.

— Elgázolt lovak. Csak tegnap írtuk, hogy a csapó kertek alatt a vonat egy lovat elgázolt, ma ugyancsak ilyenforma szerencsétlenségről értesítenek bennünket. Ma hajnalban a csapó kertek alatt, a sámsómi úton a Szatmár felől jövő s Debreczenbe reggel 3 órakor érkező vonat három lovat elgázolt. A lovak felügyelet nélkül hagyattak s így kerültek a sínekre. Mindhárom lovat darabokra tépte a vonat s ezeknek eltávolítása miatt a vonat pár percnyi késéssel érkezett be az állomásra.

— Sok csavargót huzoztak be tegnap a rendőrséghez, kiknek sem szálásuk, sem foglalkozásuk nincsen s éjjelre is a szabadég alatt kerestek háló-helyet. Igy szaporodott a börtön lakók száma Garda Mihály, Tolvaj Ferencz, Bago Sándor, Csatári Lajos, Nagy Józseffel, kiket részint a Hatvan utca végén egy óban, részint a város kaszállójában, a boglyák között talált a rendőrség.

— Halalozás. Néhai Kovács András bályoki körjegyző édes anyja: Kovács Dániel volt városi tisztü ügyész özvegyének haláláról tettünk értesítést. Az elhunyt édes anyja volt Kovács Gusztáv tehetséges, korán elhunyt hírlapíró társunknak, ki számos évken keresztül volt beldolgozó társa lapunknak, a „D. Ellenőrnek”. Özv. Kovács Dánielné különben a szabolecsi és bihari családból való. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

— Kovács András és neje Dömök Kornélia, özv. Kovács Józsefné szül. Zana by Emma, valamint gyermeke István mély fájdalommal tudatja forrón szeretett anyja, nagyanyja illetve anyósuk özv. Kovács Dánielné szül. Szunyogh Máriaának folyó évi november hó 10-én déli egy órakor, élete 71-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. — A boldogult földi maradványai folyó hó 12-én d. e. 10 órakor fogtak a rom. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a bályoki

közös sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. A megboldogult lelki üdvéért az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 13-án d. e. 10 órakor a széplaki róm. kath. plébánia templomban fog az egek Urának bemutatni. Baiók, 1894. november 10. — Béke lengjen hamva felett.

— A nyiregyházi ártézi kut. A szomszédos Nyiregyháza épen úgy járt a maga Zsigmond-féle ártézi kutjával, mint Debreczen. Oda át is beletemettek negyven ezer forintot egy négyszáz méteres lyukba s most a polgármester jelentése alapján elfogadta a közgyűlés Zsigmond ajánlatát, ki kötelezte magát, hogy a kuttat közönséges szivattyus kuttá alakítja át. Ugyanezt javasolta Zsigmond Debreczenben, de ahol az ártézi lyukból inkább pör lesz, mint szivattyus kut.

— A debreczeni iparos ifjuság önképző egylete által, múlt hó 28-án rendezett dalestéllyel egybekötött sársas vacsorán felü fizettek: Lendleauer Kálmán 5 frt Erdely Gyula, Hódy Béla, Otáh György, Pongó Lajos, Pásztor Gyula, Sporn Győző, Sánta György 1--1 frtot; Haass János, Kurucz Miklós, Kubás József, Paszti testvérek, Serli Ede, Szegedy Lajos, Török Mihály 50--50 kr; Viola Alajos, H. J. 30--30 kr. Szíves adományokért fogadják az egylet nevében, őszinte köszönet nyilvánításomat. Elmu asztaltalan kötelezzemnek ismerem ez uton is köszönetemet nyilvánítani M. nyhárt Róza, Fazekas Piroska, Gyűgyei Piroska, Grisz habel Gizella, Göbölly Málka, Hátvani Málka, Kubinyi Gizela, Kozma Mariska, Kubinyi Nella, Lőrincz Anna, Megyeri Mariska, Molnár Juliska, Muraközy Erzsike, Nagy Róza, Pongrácz Hermína, Radeozky Lilla, Sári Róza, Sulina Gizela, Tóth Erzsike és Tulnik Mariska kisasszonyoknak a vacsora felszolgálásánál tett fáradozásaikért, nemkülömben Kozma Juliska, Hailassy Margit, Mészáros Erzsike, Sány Irma, és Schneider Anna kisasszonyoknak, a zóna levelező lapok buzgó elárúsításáért, valamint a nagyérdemű közönségnek azon szíves pártfogásáért, melyet az estélyen való részvételével egyletünk iránt tanúsítani kegyeskedett. Debreczen, 1894. november 10. Kiss Sándor a debreczeni iparos ifjuság önképző egyletének alelnöke.

— A vasárnap épen olyan mozgalomteljes volt, — mint a munkaszüneti napok rendeseu szoktak lenni; volt verekedés stb. szép számmal. Egy rakás teljelentés: teksszik a kapitány asztalan kü üfőle kihágásokról.

— Apró gazemberek. Bizony sok kis gyermek lézeng itt a városban, kikből kitelik. Ilyen volt Ugra Eszti 9 éves nádudvari illetőségű kis leány is, kit egyik homokkerti lakosú, egy szegény asszony könyörületből magához vett, miután értesült egész árvaságáról. Nevelni, tanítani akarta, hanem a kis csavargó nem akart hajtani a jó szóra s napról-napra veszedelmesebb czinyeken törte a fejét. Az utóbbi időben többször pénzlopáson érte nevelő anyja. Most tegnap újra lopott, de mielőtt észre vehették volna a tolvajlást, megugrott a kis leány s most a rendőrség körözi.

— Korcsma hősök. V á g ó Gyurka együtt mulatott B a r n a Károly cigány-nyal egyik hatvan utca végi korcsmában. — B a r n a megszimatolta, hogy Vágónál sok pénz van s a tárczáját, melyben 37 frt volt, az oldal zsebéből eltolvajlotta. Azonban V á g ó idejekorán észrevette a lopást s a korcsmáros segítségével lefogták a félig ittas cigányt s csakugyan meglelték zsebében a tárczát. Ezután átadták a rendőrségnek.

— A szerelem miatt. Cs i p k e István asztalos legény szere mes volt S z a b ó Juliska napszámosnőbe, ki a Sziv-utczán lakott. Csipke István esténként el is járt imádjához, hol mindig tárt ajtókra és tárt karokra talált. Ez azonban még nem adott volna egyébre okot, mint egy eljegyzési, később pedig egy esküvői hírre. Cs i p k e azonban rájött, hogy Juliskája arczocskáját más is csipkedi. A féltékenység bosszura ingerelte s tegnap este, mikor meglátogatta, egy bicskával neki routott a leánynak kit csak a háziak mentettek meg az összeszúrkálás elől.

— Eiveszett egy fekete szőrű angora macska. A szíves megtaláló illő jutalomban részesül. Bővebbet a lap kiadói-catalában.

Kossuth szobra.

A Kossuth-szobor bizottsághoz ujabbán a következő adományok folytak be:

Piacz utcai gyűjtő bizottság: Mórítz Bertalan és Czabán Dániel 45 sz. gy. ivén: Offenheim Kálmán 1 frt, Boxberg Sándor 50 kr, Czabán Dániel 1 frt, Moritz Bertalan 1 frt. Csengeri Károly 30 kr. Fischer Smon 10 kr, N. N. 20 kr, Tinai József 40 kr Palfy Lajos 50 kr, Nagy Sándor 20 kr, Brok Mórítz 30 kr, Friedman Ferencz, Mouár Sándor 1 frt Faragó András 51 kr. Tóth Györgyné 50 kr. N. N. 10 kr; Budabázy Albertné 1 frt, özv. Lichtbau Lászlóé Steiu József 50 kr, Balogh István 10 kr Jonkey Imre 50 kr. Hdveser Mihály 1 frt, Dézsi Sándor 10 kr, N. N. 50 kr, Blaksay 50 kr, Boldog István 1 frt, Gerzonné 1 frt, M. L. 1 frt, Boljám Ádám 30 kr. Saaray János 1 frt N. N. 30 kr Bartha Mihály 50 kr összesen 17 frt.

Táviratok.

B Königsvarter kikeresztelkedett.

Nagyvárad, november 13. (A D. E. saj. tud. táv. Ér. 11 ó.) B a b ó Königsvarter Herman, biharmegyei fődbirtokos és neje, született Blaskovich Melánia, a zsidó vallásról a római k a h o l i k u s vallásra keresztelkedtek ki.

New-York állam új kormányzója.

Budapest, november 13. (A Debr. Ell. ered. táv. Ér. 11 órakor.) New-York állam kormányzójává Morton, az egyesült államok volt párisi nagykövétét választották meg. Hir szerint Morton, ki Clevelandot a kormányói állásban követte, a legközelebbi elnök választáskor az elnöki székhelyben is utóda lesz.

Állami költségvetés tárgyalása.

Budapest, nov. 13. (Érk. d. u. 2 óra 30 perczkor. A Debr. Ellenőr saj. tud. táv. Ér. d. u. 2 ó.) A képviselőház ma folytatta a jövő évi költségvetés tárgyalását. Először a nemzeti párti Bujanovics Sándor szólalt fel, ki nem fogadja el azt, mert a kormány nem védelmezi meg a mezőgazdasági érdekeket. Kijelenti, hogy ő agrarius.

Darányi Ignác is elismeri, hogy a magyar mezőgazdaság helyzete válságos, de a nyugot európai államokban még súlyosabb viszonyokkal kénytelen küzdeni. Sajnálatait fejezi ki a felett, hogy a pártpolitikát bevitték az országos gazdasági egyesületbe. A költségvetést el fogadják. Károlyi Sándor gróf volt a következő szónok, ki a költségvetés ellen beszélt, mire az elnök az ülést felfüggesztette.

Osáky Albin jelöltsége.

Budapest, november 13. (A D. E. saj. tud. táv. Ér. d. u. 3 ó.) A breznóbányai választók mai népes értekezlete egyhangulag képviselővé jelölte gr. Csáky Albint, kinek megválasztása bizonyos.

Kossuth és a szentesi szabadelvűpárt.

Budapest, nov. 13. (A Debr. Ell. er. táv. Ér. d. u. 2 ó. 30 p.) A szentesi szabadelvűpárt értekezletet tartott, melyen elhatározta, hogy a Kossuth Ferencz odaérkezése alkalmából rendezendő ünnepekben nem vesz részt, kimondta azt is, hogy Kossuth Ferencz magatartását nem helyesli.

A japánok győzelme.

Budapest, november 13. (A „D. E.“ ered. táv. Ér. d. u. 2 ó.) Sanghaiból jelentik, hogy a japánok majdnem ellenállás nélkül tegnap reggel bevették Port-Arthurt. Ezzel a pészli öböl kulcsa, Kína egyik legfontosabb hadikikötője; tömördek zsákmánnyal együtt a győztes japánok kezébe került.

Amerikából.

(A legmagassabb szobor. — Philadelphia városháza. — Egyes államok fővárosai. — Nagy városok lakossága. — Nagyobb New-York. — Politika.)

1894. október végén huzták fel a philadelphiai városháza tetejére a Penn Vilmos, Peensylvania állam megalapítójának szobrát. Penn Vilmos a „reszketők“ felekezetéhez tartozott és ezen vallás formának maig is igen sok követője van, különösen Philadelphában, mely városnak a mellék neve ennek folytán a „Quaker City“. A philadelphiai városháza a legnagyobb épület Amerikában. Tizenhatszázmillió dollárba került, és egy nagy négyszögletes téren áll. Alatta oly utca van, melyen kocsik is közlekedhetnek. Maga a szobor harmincz láb magas és 60,000 fontot nyom. Penn Vilmos szobrának széles kalapja 547 lábnyira van a földtől. Ennél csak két magassabb építmény van, az Eiffel-torony, mely 984 láb és a Washington monument mely 555 láb magas, de ezek egyike sem hasonlítható össze a philadelphiai városháza tornyával, mivel az említett épületek egyike nem egyéb mint vas szerkezet, míg a másik obeliszk forma, ellenben ez, valóságos szolid alapokon nyugszik, melynek a fala némely helyen 22 láb széles. A hozzá magasságban legközelebb álló szolid építmény a kölni dóm, melynek tornyai 510 láb magasak, tehát 37 lábbal alacsonyabbak, mint a Penn Vilmos szobrának a kalapja.

A philadelphiai városházánál sokkal szebb a New-York állam fővárosában Albany-ban épült városháza, mely 37 millió dollárba került, mely azonban nagyságra semmi képen sem mérhető meg az előbb említettel.

Sokaknak feltűnhetik, hogy New-York állam fővárosa nem a másfél millió lakossal bíró New-York város, hanem Albany, melynek csak 100,000 lakosa van. Ennek oka abban rejlik, hogy az amerikai egyesült államok egyes államnak a fővárosai többnyire az állam közepén fekszenek. Így Peensylvaniának a fővárosa a 40 000 lélekkel bíró Harrisburg, míg az 1,100,000 lakosu Philadelphia az állam szélső keleti részén fekszik, csak egyszerű város. Illinois állam fővárosának Springfieldnek pedig csak 25,000 lakosa van, míg az állam legészakibb részén fekvő Chicagó városa mástól millió lakossal bír. Az amerikai városok oly rohamosan népesednek, hogy lakói számát csak is a minden tíz évben foganatba vett népszámlálás alkalmával tudhatni meg bizonyosan. A közben eső években csakis körülbelül lehet a lakosság számát meghatározni, melyhez szintén mértékül a beirt választók tömege szolgál.

Jelenleg nagy harcz folyik a keleti és a nyugoti két metropolis, New-York és Chicagó között, hogy melyik nyeri el az eisőséget lakosok számában. Míg 1890-ben New-Yorknak 1,560,000 lakosa volt, addig Chicagó 1,100,000 lélekkel szerénykedett. A kiállítás, meg hogy a körülötte eső falvakat magába olvasztotta, annyira megnagyította Chicagót, hogy a legújabb választásokra 313,676 választó iratkozott be, míg New-York csak 309,931 választót tudott kiszorítani. Minden választóra öt lakost vesznek, tehát mind a két városnak felül van a lakossága másfél milliónál. New-York annyira megijedt arra a gondolatra, hogy most már csak a Liverpoolja lesz a London-Chicagónak, hogy azon tervvel foglalkoznak, miszerint nagyobb New-Yorkot (greater New-York, a' la greater Britain) teremtsenek. E czélből be akarják olvasztani Brooklyn, mely mint Bud és Pest lánchiddal van összekötve New-Yorkkal (még pedig a legnagyobb szerével a világon) és ez

által majdnem egy millió lakost nyernének. A közel eső Richmond, Queens és Westchester megyékből pedig majd nem félmillió lakosra számíthatnak. Ezekkel együtt aztán 3.060 000 lakosa lenne a nagyobb New-Yorknak és második legnagyobb város lenne a világon.

Sokan azon nézetben vannak, hogy az Amerikában jelenleg érezhető üzleti pangás oka a túltermelésben rejlik, pedig az ok csak is a politikában keresendő. Huszonnyolc éven át boldogan anyagi jólétben éltek az amerikaiak a republikánus kormányzat alatt, de még sem voltak megelégedve és változást akartak. Meg is kapták. Megválasztották a demokrata Clevelandot elnöknek, az ő szabad kereskedelmi nézeteivel. A gazdag republikánusok megvonták tőle erkölcsi támogatásukat. Gyáraikat bezárták, vagy ha ezt nem tették is a munkabért leszállították. A nagy jövedelemhez szokott munkások sztreikoltak. Általános lett az elkéseredés és mint a legutóbbi hírek igazolják, visszatérnek a republikánus párthoz és az ipart védők nagy apostolatát Mac Kinleyt 150,000 szótöbbséggel Ohio államkormányzójává választották. Ezen új Napoleonnak, kinek az arca ugy is igen hasonlít a nagy imperátorhoz a legnagyobb pártja von mint elnökjelöltnek 1896-ra és ha a jelöltséget megkapja, bizonyára meg is választják. New York állam kormányzójává pedig Morton Levit a volt párizsi amerikai nagykövetet választották meg.

K. Miklós.

Az amerikai grófné.

— Amerikai regény. —

33.

— Chatfield-Taylor H. C. —

(Folytatás.)

— Angolhoz ment nőül? Kihez? — kérdeik kíváncsian mindketten egyszerre.

— Warrington grófhöz — felelé Lady Twirlington

— Valóban! — mondá az asszony, még jobban legyezve magát. — Nagyon csinos és szép nő, épen most beszélünk róla leánnyommal. Nemde Adél?

— Igen, mama — szólta a leány egész lelkesülten. — Szeretném Lady Warrington megismerni, talán van valami közös ismerősünk vagy barátunk, — folytató Lady Twirlingtonhoz fordulva.

Lady Twirlington megígérte, hogy bemutatja őket egymásnak, de mielőtt ez megtörténhetett volna, az inasok az ebédet jelentették. Egy nyegle báró, a hatvan éves Sir Fitzmaurice Artur, a ki már vagy negyven éve ebédkezett házimulatságokon és a ki azt hitte, hogy ő nélküle az étkek és italok minősége meg sem bírható, karját nyújtá Lady Twirlingtonnak.

— Tudja-e, hogy ön az egyetlen asszony Angliában, a kinek oldala mellett, még egy rossz ebédet is elfelejtek. Hanem szerencsére a ház urnőjének jó ízlését ösmerve, rossz ebéd nélkül fogok örülni a szerencsének.

— Remélem is Sir Arthur, — felelé Lady Twirlington, — hogy erre nem lesz kárthatva.

E közben egy tiszt a welsi gárdától Flood-Smith kisasszonynak, egy falusi földes úr pedig érdemes anyjának nyújtották karjukat és a vendég sereg megindult az étkezőbe.

— Lady Warrington! — kezdé beszédét Keith lord, miután már asztalnál ültek. — miért utaznak az amerikai nők férjeik nélkül?

— Bizonyára a férjek jobb szeretik így.

— Boldog népség! Engedelmet kérek, de azt értem, hogy az amerikai leányok jelenlegi nemzedéke sokkal szebb, mint a régi és ezek szeretnek angolokhoz nőül menni, és én „boldog népség” alatt csak azokat a férjeket értettem, a kik a régiek nemzedékéből nősültek.

— Például az apám, — felelte Laura.

— Ime ön kegyetlen hozzám. Én azt gondoltam, hogy valami kellemeset mondtam és ön lerontja az egészet.

Keith lord, az az ember volt, a ki ha valami udvarias ténnyel követetett el, megkívánta, hogy az el is legyen ösmerve. Egész zavarba jött tehát a felett, hogy bókja nem jól fogadtott. Kiitta azért sherry jét és hozzá kezdett a leves evéséhez.

Laura észrevette zavartságát, s így folytatta:

— Igaza van külömben, ha a nő oly könnyen ott hagyja férjét, hogy idegen országban élhessen, gratulálni lehet a férjének, hogy megszabadult tőle.

— Jupiterre grófné, nagyszerű! Inkább verjenek meg a „nagy nemzeti” futtatásnál itt, mintsem hogy Amerikában megnyerjek egy tuczt rongy futtatást. Nem nevezhetne engem valamely olyan futamban, a hol a díj ép olyan értékes, mint ön? Van talán nővére grófné?

Laurának tetszett a jovialis fiú.

— Nővérem? az nincs; hanem ha meg akar nősülni, tudok részére egy olyan leányt, a kinek nincs párja Angolhonban.

— Ki az? Hol van? Reménylenem ebben a szobában? — válaszolt, kétes pillantásokat vetve Flood-Smith kisasszony felé.

— Oh nem, nincs ebben a szobában, hanem ebben a járásban. Most már nem mondok róla többet. Csak háromszor láttam, önt meg ma először de előérzetem azt mondja, hogy egymásnak vannak teremtve.

— Lady Warrington, ön igen érdekes. Mindig így szokott az ismerősein túl adni?

— Dehogy, soha sem tettem ezelőtt, azért azt hiszem, hogy ez sikerülni fog.

— Ismerem a leányt? — kérde Keith kíváncsian.

— Nem hiszem, épen azért igyekezni fogok, hogy más mutassa be.

— Miért ez az előrelátás?

— Azért, mert biztos vagyok benne, hogy kerülné, ha tudná, hogy az illető az, a kibe ohajtanám, ha bele szeretne. A férfiak különös, ellenkező természettel bírnak.

— De ha bele szeretek, hogy tudom meg, hogy az illető a grófné választottja?

— Megmondom a nevét ebéd után Lady Twirlingtonnak. Ő majd megítéli, hogy jól jövedöltem-e. Helyesen lesz így?

— Igen. — felelé Keith. — Igyunk a „szép ismeretlen” egészségére — mondá, poharat emelve.

— Lady Warrington! — szólta közbe Sir Fitzmaurice Artur, a ki a Laura balján ült, — jöjjön segítségemre. Lady Twirlington nem akarja elhinni, hogy az amerikai nők nincsenek az Éva bukásába belefoglalva.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* **Kárbavesztett szónoklat.** Twain Márk beszél a következő jóízű apróságot: Elsőszüöt gyermekemet kellett megkeresztelnem. Barátaim és ösmérőseim kíséretében elmentem a templomba és a díszes, kék fásis pályába takart gyermeket átadtuk a főtisztelendő ur kezébe, a ki a keresztelést megelőzőleg következő szavakat mondotta az ajtatos hallgatóságának:

— Ime ez egy gyermek, mely itt tehetetlenül fekszik. Nem tud beszélni, és nem ért még semmit. Ma ő semmi, csak egy gyerek. Mit jelent egy gyermek a nagy mindenségben? Semmit. De a gyermek is felnő és átalakítja a világot. És én most a jövőbe tekintve nézem e kedves kis gyermeket és azon gondo közöm vajon nem lehet-e belőle egykor költő, a ki a népeket lelkesíti felemeli és felrázza, avagy államférfi, a ki a népek sorsát vezeti és irányozza, avagy hős katona, a ki az ellenség véreben fürdik. Kérem, milyen névre kívánják őt keresztelni?

— Mariska! — felelé az apa.

— Hogy-hogy — szól az elképedt pap.

— Hát úgy kérem, hogy a gyermek leánya.

A főtisztelendő ur dühös ábrázattal fordult a szülők felé és csak annyit mormogott:

— Ostoba népség! még azt sem tudják, hogy a leánygyermeket rózsaszínű „fásli”-ba szokták a templomba hozni.

*

Habár felül a gálya

És alant a hab dagálya,

Azért a víz az ur.

*

Tompa.

Csak ábrándozók reménylenek kételkedés nélkül. A bölcs már akkor is kételkedik, midőn reménye már majdnem egészen teljesül. Kételkedik mert tervének „ammenje” előtt minden még füstbe is mehet.

Hippel.

Amivel visszaélni nem lehet, az nem is sokat ér.

* **Törvény a fűző ellen.** A délfranciáknak különös öröme telik benne a párisiakat meglepni — épater les Parisingues a mint ők ezt nevezik. Csak néhány nap előtt tették a bikaviadalokat a kamarában in'erpel-láció tárgyává és egy saller-dugardoni polgámost egy újabb eszmével áll elő, a mely hetekig fog anyagot szolgáltatni az elmés párisi chroniqueur-öknek. P l a y n o l ur — mert így hívják a derék embert — arra kéri egy nagyszámu a'áirással ellátott peticzióban a kamarát, hogy törvény útján tiltsa be a fűző viselését, vagy legalább sujtsa adóval ezt az elterjedt kinzőeszközt. Ebből a szempontból, hála a női hiu á-nak, bir az indítvány bizonyos csábító színnel, — mert segítségével nagyon könnyű volna a budgetben az egyensúlyt helyreállítani. A peticziót a francia kamara ügyrendjének 63. pontja szerint egy bizottság fog tárgyalni, a mely aligha fog az eszméért lelkesedni, mert a képviselő urak nejei bizonyára mindent elkövetnek, hogy férjeiket ellenséges irányba hangolják vele szemben. Az új eszme alkalmából egy riporter meginterjuvulta a kiválóbb párisi orvosi kapacitásokat a felől a kérdés felől, hogy vajon a fűző viseése tényleg oly káros e az egészségre, a mint azt némelyek állítják. A nézetek teljesen ellentétesek. Duja r d i n B e a u m e t z tanár kijelentette, hogy a fűző kitünő és nélkülözhetetlen, ha jól van csinálva és nem tűzik össze túlságosan. A felsőtest és a csipők kifejlődését semmiesetre sem akadályozza. Julien dr. és Sz. Lázár női kórház sebésze ezzel szemben azt állítja, hogy a fűző mindig ártalmas és különösen veszedelmes a nővés alatt, a midőn jelentékeny zavarja a belső szervek kifejlődését. A fűzőgyárosok természetesen csak részvétljesen mosolyognak Plagnol ur ötlete fölött. Neki nem árthat semmi sem! Magában Párisban 98 nagy fűzőgyár és 420 fűzőkereskedő van és évente körülbelül 80 millió francia gyártmányu és min'egy egy millió német eredetű kerül tuczatja 18—300 frankig forga omba. A fűzőadó tehát igen jelentékeny bevittelt biztosítana az államkincstárnak ha komolyan lenne róla szó.

Meghaltak.

November 4-től 10 ig.

I. Csapó-Péter fián: Katona Gáborné, 60 é. ref. tüdővész. Ötvös József, 28 é. ref. tüdővész. Szilágyi Istváné, 31 é. ref. asztmákór. Molnár János, 36 é. r. k. bélhurut. Luczi István, 10 nap ref. görcsök. Matkó Gábor, 1 s 1/2 é. ref. gümőkór. Nagy Imre, 5 hón. ref. tüdőb.

II. Piaczhatvan utcán: Tóth Ilona, 2 é. r. k. torokgyík. Kásonyi Mihály, 70 é. ref. vízkór. Tóby István, 75 é. ref. tüdőb. Benke István, 22 é. ref. tüdővész. Turóczi Mária roncósó torokb.

III. Kossuthvarga utcán: Kocsis József 66 éves, ref. guttaítés. Bondor Béla 8 éves, r. kath. roncós torokb. Kántor Kálmán 1 hón. ref. vel. szül. gy-ug. Kolozsi Erzsébet 19 éves, ref. görcsök. Kállai? hlvaas ül. Balogh István 15 éves, ref. öngyilkosság.

Közgazdaság.

* **A kulturmérnökség szaporítása.** A földmivelésügyi miniszter elhatározta a kulturmérnökségek szaporítását. Arra a tapasztalatra jutottak ugyanis a miniszteriumban, hogy a magánbirtokosság mind gyakrabban veszi igénybe a kulturmérnöki hivatlokat; a birtokon végzendő mérnöki munkák, kivált vízlecsapások

és eg
és k
összes
kiszk
kerül
hatás
várom
határ
Zalát
ség k
önálló
nöksé
vétete
szomé
sek e

mébe.
diógy
1895.
és eg
sére n
kimut
(Buda
ban, k
hivata
ban r
ajánla
neveze
ut) be
novem
kamar

tása.
vasárn
lota t
még t
vasárn
még o
volt.
hanem
hogy v
sem?
közgy
oszlatt
választ
nyitott
megjel
szónok
rögtön
a közg
indítvá
hogy a
azért,
nagyot
Mig a
dett, n
kimond
szelivá
és egy
hogy a
legrövi
jon egy

(A d
társ

Magyar
" "
" "
Osztrák
Egység
Tisza-sz

Magyar
Osztrák
Magyar

Magyar
Osztrák
Magyar
Osztrák
Olasz
Bazilika
Jó-sziv

Cs. és k
30 márk
20 frank
1 Savere

és egyéb talajjavítások terveinek kidolgozására és keresztülvételére. Ennek következtében az összes kulturmérnöki hivatalok r-stancziákba küszködnek. A legnagyobb kalamitás az első kerületi kulturmérnöki hivatalnál van, amelynek hatásköre a tül a dunai résznek mind a tiz vármegyéjére kiterjed. Ennél fogva a nyugati határ szél vármegyéit, Mosont, Sopront, Vaast, Zalát és Győrt az első kerületi kulturmérnökség kerületéből kihatározzák és ezek részére külön önálló hivatalt állítanak fel. Az új kulturmérnökséget Szombathely kapja. Ezenkívül tervbe vétetett még az összes kulturmérnöki hivatalok személyzetének szaporítása és részben a fizetések emelése is.

*** Nyomdászok és papir-kereskedők figyelmébe.** A m kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgár igazgató-ága 1895., 1896 és 1897. évi nyomtatvány-, papir- és egyéb irodai-anyagok szükségletének fedezésére nyilvános árlejtést hirdetett. A szükséglet kimutatásai, valamint az erre vonatkozó minták (Budapestben a m kir. államvasutak gépgyarában, Kőbányai-ut) B. 4. szakosztályban a rendes hivatalos órák alatt betekintheők. A pályázatban részt venni óhajtok szabályosan felszerelt ajánlataikat f. év december hó 5.-éig a fent nevezett igazgatósághoz (Budapestben, Kőbányai-ut) benyújtani tartoznak. Debreczen 1894. évi november hó 9.-én. A kereskedelmi és iparkamara.

*** Az O. M. G. E. közgyűlésének feloszlatása.** Az orsz. magyar gazdasági egyesület vasárnap közgyűlést tartott. A „Közteiek“ palota tágas, gót stílusban épített tárgyaló terme még talán sohasem látott annyi embert, mint vasárnap, de közgyűlést sem tartottak benne még olyan zajosak, mint amilyen ez a közgyűlés volt. Tulajdonképpen nem is volt közgyűlés, hanem csak pro és contra vitatkozás afelett, hogy vajjon megtartsák-e a közgyűlést, vagy sem? A vitatkozás azzal végződött, hogy a közgyűlést, amely még el sem kezdődött: feloszlatták. A közgyűlést megelőzőleg az igazgató választmány tartott ülést. Szapáry Gyula gróf nyitotta meg a közgyűlést. Röviden üdvözölte a megjelenteket s azután átadta a szót az első szónoknak — Károlyi Sándor grófnak. A gróf rögtön felállása után kijelentette, hogy ő még a közgyűlésre kitűzött napirend tárgyalása előtt indítványt nyújt be és pedig azt indítványozza, hogy a közgyűlést ne tartsák meg, még pedig azért, mert az az egyesület, törvény által jóváhagyott szabályai értelmében nyílván érvénytelen. Míg a szónokok beszéltek, a zaj egyre növekedett, míg végre az elnök felállt és határozatlan kimondta: hogy közgyűlést, miután annak összehívása szabálytalanul ment végbe, feloszlatja és egyben felszólítja az igazgató választmányt, hogy a törvényes formák betartása mellett a legrövidebb idő alatt egy újabb közgyűlést hívjon egybe.

Erték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság“ közlése 1894. november 13-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4% — — —	123.—	123.50
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	128.50	129.50
„ koronajárdék 4% — — —	97.20	97.70
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	100.25	101.—
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	124.25	124.75
Egységes állam kötvény 4 1/2% — — —	99.75	100.25
Tisza-szegedi 4% -os nyeresémi-sorsjegy 143 — — —	143.—	144.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	494.—	494.50
Osztrák hitelbank részvény — — —	390.—	390.25
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv. — — —	130.—	130.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzőlogbank 4% -os sorsjegy — — —	130.50	131.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3% -os — — —	117.50	118.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.—	12.—
Osztrák „ „ — — —	17.50	18.25
Olasz „ „ — — —	12.75	13.—
Bazilika sorsjegy — — —	9.10	9.60
Jó-sziv „ — — —	3.15	3.40

Pénzjegyek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.84	5.94
20 márkás arany — — — — —	12.25	12.29
20 frankos arany — — — — —	9.95	9.99
1 Sovereign — — — — —	12.45	12.47

Szerkesztői posta.

F. B. Ha addig élünk sem fosztjuk meg olvasóinkat a vers élvezetétől:

A Szereltem!

Hogy mi az a szereltem,
Azt majd megmondom én.
Halgasz atok reám,
Tisztelt olvasóim.

A szereltem sok ifjut,
És sok leányt tett tönkre.
Sok jó anya iratja most,
Szerető gyermek kötet.

A szereltem sokat, sokat,
Sokat nem hagy pihenni,
Se éjjelők se nappalok,
Mert tudnak már szeretni.

Egy halál van szeretetlen ótet,
Szerelmesnek lenni boldog, kínos ótet!

B. M. Nevezd meg önmagad kedvenc íróinkat?

Szász K. feleljen meg ezzel a szép epigrammával:

Hét könyvet kijelölni nehéz s én nem tudok. Egyet
Hogyha ki-ánsz, tudok. Az csak a Biblia volu'.
Dante, Homér, Shakspeare, Molière, Milton, Verulámi
Bacon s Goethe közül melyiket engeded el?

Ez már nyolcz. S Newton, Reclus, Humboldt,

[Emerson],
S kedvenc dalnokomat — Burns, Hugo, Heine, Horác,
Vagy Byron, a titánt, a könnyűv rü Berangert,
Gyász Nibelungokat és Firduzi Shák-Name-ját:

Dobjam-e tüzbe? — Soha! S titeket még egy sem:

[Legünkön]

Csillagokul lobogó fényű Petőfi s Arany!

Bennetek éltet; hát sironig kísérjtek el mind!

S mind ha nem, úgy hét sem! Akkor elég az az Egy!

Kritikus. Mi is azt hisszük — de nem is úgy

értette Jókai Mór, mint ön — hogy a „N. Fr. Presse“

ben is kiadott nyílt levélben nem kellett volna az írni,

hogy az általános szavazás esetében elvashatnók Erdélyt.

De hát *suffrage universelle* esetén (és ez jobban tudja

Jókai önmé) Erdély, a mely nem képez Magyarországtól

különálló részt, nem is lenne külön megszavaztatható!

Az ilyen bevallás ily jeles író tollából többet ártana min-

den *Replika* nál. Azt hisszük, hogy a nemzetisé-

gek higgyadabb elemei nem szavaznák meg az erdélyi

részek elszakadását.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 36. szám. Páros bérlet

Kedden 1894. november 13-án:

A libapásztor.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irtá: Lukács S. Zenéjét szerzette Ferrai M. (Rendező: Tiszai Dezső.)

Holnap, szerdán 1894. november 14-én:

páratlan bérletben;

FERREOL.

Színmű 4 felt. Irtá Sardou

Előkészületen: **Szókimondó asszonyság** (Madame sans gène) -színmű, **Bányamester** operett.

M Ū S O R

Csütörtökön, november 15-én: „Boccaccio“, operette 3 felvonásban, irta Souppé. (Páros bérlet, rendező: Tiszai.)

Pénteken nov. 16-án Hamlet, Shakspeare tragédiája. E Kovács Gyula vendég főléptével.

Szombaton, november 17-én: „Boccaccio“, operette 3 felv.-ban, irta Souppé. (Páratlan bérlet, rendező: Tiszai.)

Vasárnap, nov. 18-án: „Angyal Bandi“, népszínmű 4 felv.-ban, irta Feleki Miklós (Páros bérlet, rendező: Bács.)

Kiadó és laptulajdonos:

„Oskokonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felügyelő:

Komlóssy Dezső.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szál-
litó) selvemgyára Zürichben, a **privát-
megrendelők lakását közvetlenül szállít:**
fekete, fehér és színes selvemszöveteket,
méterenként **45 ktol 11 frt 65 krig** pos-
tabér és vámmentesen, sima, csikos, koc-
kázott és mintázottakat, damasztot, stb.
(mintegy 240 különböző minőség és 2000
különböző szín s árnyalatban). Minták
póstafordulóval küldetnek. Svajczba cím-
zett levelekre 10 kros és levelezőlapokra
5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

**Zongora és czitera tanítá-
sára vállalkozik egy a bécsi
conservatoriumot végzett
nő. Szives megkereséseket
kér Post-restant helyben
„Wienerin“ czim alatt.**

Földbirtokokra,

városi kész, építendő vagy
épülőfélben lévő házakra 50
évig terjedhető törlesztéses
kölesönök nyerhetők. Igénylők
„Kölesön“ jelige alatt e lap
kiadóhivatalába irjanak.

Elköltözés miatt

K I A D Ó

f. é. december 1-étől
egy 2 szobás lakás,

melyhez konyha, pincze, fás kamara, padlás
is tartozik

a Szt. Anna-utca 2542. sz. a.

és ugyanott

ELADÓ

a 2 szobás berendezés,
vaskonyha stb. is.

9896.

1894.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. tanácsa részéről
közhírré tétetik, hogy a Nagyerdőn meg-
engedett helyek 1895 február 15-ig ser-
téslegelőül a város nagytermében folyó
hó 16-ik napján d. e. 9 órakor tartandó
nyilvános árverésen a jegyzői hivatalos
helyiségében megtekinthető feltételek mel-
lett kiadatnak.

Miről az árverelni óhajtok azzal ér-
tesítettnek, hogy a kikiáltási ár 800 frt
10%-át bánat-pénzül az árvereltető kül-
döttség kezéhez készpénzben letenni tar-
toznak.

Debreczen, 1894. november 12.

Városi tanács.

KÖHÖGÉS,
rekedtség és elnyálkásodásnál
melegen ajánljuk tisztelt olvasóink
figyelmébe
Egger díjjutalmazott
biztos hatásu
mell-paszfilláit.
Kaphatók **25, 50** kros és **1** frtos
eredeti dobozokban a monarchia
valamennyi gyógyszerárában
valamint az
EGGER A. FIA
gyógyszerkülönlegességi gyárában
Bécs-Nussdorf.

Üzlet feloszlás miatt hatóságilag engedélyezett
VÉGKIÁRULÁST
rendezek,
mire is felhívom a n. é. közönség becses figyeimét, hogy üzletemben
levő áruk u. m.:

Női ruhaszövetek, Selyem, Bársony és diszítések,
Kendők és Schalok
és egyéb **NŐI DIVAT ÁRUK,**
Csipke, Bodor és Szalag
és más **PIPERE CZIKKEK,**
FÉRFI NYAK- és ZSEBKENDŐK,
Rövid-árak és bélés neműek és egyéb a női divat üzlethez tartozó áruk
gyári áron árusítatnak el.

GYENES LAJOS
női divat raktárban
Városház épület.

ROTT L.

legnagyobb női divat és felöltő áruháza DEBRECZENBEN.

T. cz. Sok oldalról nyilvánított óhajtnak eleget téve, üzletemet az **1894-iki őszi és téli idényre** egész ujonnan berendeztem a legújabb női ruhaszövetekkel és a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig, valamint dusvászlátéku **NŐI CONFECTIO** ujdonságokkal.

Áruházam egy osztályát pedig az ugynevezett olcsó Partie árukkal rendeztem be, melyeket bámulatos olcsó áron árusítom el.

Női ruhák saját műhelyemben elsőrangú munkaerők által a legrövidebb idő alatt olcsó áron készíttetnek Becses pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

ROTT L.

Debreczen, Főpiac.

Ajánlom alanti áruimat rendkívüli olcsó áron.

Női divatáru osztály:

Sima és mintázott színes divatkelmék,
selyem árak a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig,
fekete divat és gyász szövetek,
Cosmanosi és francia Barhetek,
női posztók és Casánok,
Szaten és atlasz paplanok,
ágy- és aszalteritők,
függönyök,
Berliner, posztó
és **NAGY MENYASSZONYI SELYEM-KENDŐK,**
PLÜSCH,
selyem, bársony és szabó-kellékek.

Női confectio osztály:

Angol őszi gallérok 2.50 től 10 frtig,
ESŐ KÖPENYEK 3 frtól 14 frtig,
Téli Jaquettek 5.50-től 20 frtig,
bolyhos Lupp kabátok 10 frtól 16 frtig,
selyem Plüsch Jaquettek 20 frtól 45 frtig,
SELYEM PLÜSCH FÉLRÁDOK 20 től 60-ig,
fél és egész hosszú körköpenyek 15—36-ig,
BUNDÁK
a legolcsóbbtól a legfinomabbig,
Gyermek felöltők rendkívül olcsó árban
3 frttől 10 frtig.
Muffok, sapkák és szőrme garnitúrák
bámulatos olcsón.

Partie áru osztály:

Dupla széles divat kelmék 25—38 krig,
női posztók 30-tól 55-ig.
LÓDEN 26-tól 40 krig.
Angol Cheviott 33-tól 55 krig.
Fekete ternók bámulatos olcsó árban.
Mosó barhetek 19 krtól 33-ig.
Francia barhetek 30—40 krig.
Szepességi czérna vászon 1 vég 5 frtól 6.50-ig.
SCHIFFON 1 vég 4.60-től 7.50-ig.
Arczfátyolok 20 krtól 40-ig.
Fekete női harisnya 30 krtól 60-ig.
Selyem graciósa ernyők 2 frtól 50-ig.
Flanell és gyapju takarók 2.40-től 2.60-ig.
Szövet függönyök, ablak 1.50 től 4.80-ig.
És még sok fel nem sorolható olcsóságok